

Напрямок: Розвиток особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін в освіті.

**Ольга Іванівна Папач,
кандидат педагогічних наук, завідувач кафедру
методики викладання і змісту освіти
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти»,
Катерина Масленнікова,
викладач математики
ВО ВПТУ сфери послуг НА «ОЮА»**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ВПТО ПЕРУКАРСЬКОГО ПРОФІЛЮ

Одним із завдань професійної освіти є реалізації запитів суспільства, задоволення потреб виробництва у кваліфікованих фахівцях, які б були професійно мобільними, мали різнобічні професійні і загальноосвітні знання та вміння, володіли навичками самоосвіти.

Перукарський профіль є досить популярним напрямом професійної освіти, в Україні за цим профілем навчають 142 заклади. Діяльність перукаря-модельєра пов'язана не лише з формальними знаннями, а й з активізацією просторової уяви, професійною креативністю, порівняльною діяльністю, спроможністю будувати просторові образи, створювати цілісні уявлення [2]. В стандарті професійно-технічної освіти виділяється три групи компетентностей серед яких загальнопрофесійні, професійні та ключові. [6]. Надзвичайно актуальним є такий перебіг освітнього процесу, коли забезпечується певна інтеграція щодо формування всіх компетентностей, в тому числі формування професійних засобами ключових.

Ми вважаємо, що на ефективність підготовки перукарів безпосередньо впливає формування та розвиток математичної компетентності. Порівняльний аналіз компонентів професійної та математичної компетентностей відповідно, показав аналогії, серед яких:

- оперативність в прийнятті правильних рішень у позаштатних ситуаціях під час роботи – культура логічного і алгоритмічного мислення;
- здатність відповідально ставитись до професійної діяльності – здатність до розуміння і використання простих математичних моделей;
- здатність діяти в нестандартних ситуаціях – уміння застосовувати математичні методи для вирішення прикладних завдань;
- здатність працювати в команді – здатність до розуміння і використання простих математичних моделей;
- дотримання професійної етики – уміння будувати математичні моделі для вирішення проблем;
- запобігання конфліктних ситуацій та знання професійної лексики, та термінології – уміння будувати математичні моделі для вирішення проблем.

Отже, професійні компетентності можуть забезпечуватись формуванням математичної компетентності.

Теоретична та практична робота на базі Відокремленого Підрозділу “Вище професійно-технічне училище сфери послуг Національної Університету “Одеська Юридична Академія”, надала нам змогу виокремити певні проблеми у вивченні математики здобувачами освіти.

Аналіз діагностичних контрольних робіт показав, що на першому курсі кількість учнів з низьким рівнем складає майже половину, а з високим – лише 3 %; на другому і третьому курсах ці показники склали відповідно балів 40 % та 7,5 %. Спостерігається певна позитивна динаміка у рамках достатнього показника, рівень якого зростає з 5 % до 17,5 %. Опитування учнів виявили основні причини низького рівня сформованості математичних компетентностей: невмотивованість до вивчення математики; існування розриву між реальними життєвими, професійними потребами та абстрактними математичними завданнями; нерозуміння викладачами та учнями ролі математичної компоненти як інструменту професійної підготовки та розвитку.

Як наслідок учні отримували низькі результати ЗНО з математики. За даними Українського центру оцінювання якості освіти із 136 учнів закладу не

подолали поріг – 33 %; отримали від 100 балів до 140 – майже 62 %; від 140 до 180 – трохи більше 5 %; більше 180 балів не отримав не один учень.

Ми вважаємо, що активне формування математичної компетентності майбутніх перукарів-модельєрів є одним з пріоритетних наскрізних завдань професійно-технічної освіти. Інструментом задля досягнення стійкого результату є комплексні прогностичні компетентісно-зорієнтовані завдання за певними темами навчальної освітньої програми.

Аналіз наукової літератури показує, що існує ряд публікацій вітчизняних авторів щодо формування професійної компетентності. Так Віщенко О. вважає, що пріоритетним напрямом у підготовці перукаря-модельєра є розвиток творчості, креативного мислення підчас вивчення циклу художніх дисциплін [2]. Сараєва С. наголошує на формуванні комунікативної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників сфери послуг, що створює основу для розвитку готовності до суб'єкт-суб'єктних, продуктивних професійних відносин, професійного спілкування, що є базисом для поняття «професійна взаємодія» [5]. Вдович С. розглядає загальні якості кваліфікованого робітника сфери послуг, які сприяють професійному становленню та професійному кругозору [1].

Однак у вітчизняній практиці майже не існує розробок, спрямованих на розвиток математичної компетентності відповідно до професійного профілю на основі компетентісного підходу. Відсутнє навчально-методичне забезпечення для ВПТО, яке б містило математичні завдання професійного змісту. Не вивчається і не узагальнюється досвід вчителів математики, які самотужки прагнуть розв'язати складні наукові проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців, в тому числі і перукарів-модельєрів щодо розвитку асоціативного компонента та застосування порівняльного аналізу реальної ситуації з математичною моделлю [3,4]. Існує невідкладна потреба у створенні дидактичних матеріалів, в яких трансформовані завдання з математики сприяли розв'язанню професійних завдань; впровадженні тренінгових, проектних технологій задля розробки проектів-модельювань

реальних ситуацій з різними ймовірними сценаріями розвитку з повним зануренням у сучасні ринкові моделі.

У наших подальших планах розробка компетентнісних завдань у межах стандарту освітньої програми з математики з прогностичною складовою; розробка експериментального інтегрованого курсу з практичної “перукарської” математики для здобувачів освіти III курсу ВПТО; аналіз практично-професійного навчання учнів та визначення перспективних тем з математики для інтеграції, трансформації і реалізації математичної компоненти у професійну компетентність майбутніх перукарів-модельєрів.

Список використаних джерел:

1. Вдович С. М. Формування професійних якостей майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 44 / редкол. – Київ – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2016. – С. 203-207.
2. Віщенко О. Творчість як фактор формування професійної компетентності майбутніх модельєрів-перукарів /Збірник наукових праць. Випуск 2, 2017 / [Електронний ресурс] – Режим доступу : file: 134427-289466-1-SM.pdf
3. Євтушенко О. В. Роль математики у професійному ставленні учня. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://elenaevtyshenko.blogspot.com/p/blog-page_50.html.
4. Коваль І.Ю., Бойко К.А. Міні-посібник "Математика в професії “Перукар”. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.calameo.com/books/004373434f088a9c9a5e1>.
5. Сараєва С. О. Підготовка кваліфікованих робітників сфери обслуговування до професійної взаємодії як дидактична проблема. / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми №30. – Київ, 2012 р./ [Електронний ресурс] – Режим доступу: file:///C:/Users/Ket/Downloads/Sitimn_2012_30_49.pdf
6. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти 5141.S.96.02 – 2017 / Видання офіційне. Київ – 2017. – 33 с.